Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
VDI

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsreactie Global Tax Evasion Report 2024 en The State Of Tax Justice 2023

Datum
21 maart 2024

Notanummer
2024-0000010286

Bijlagen
1. TK Kabinetsreactie Global Tax Evasion Report 2024
2. EK Kabinetsreactie Global Tax Evasion Report 2024
3. Aanbiedingsbrief TK beantwoording KV
4. Beantwoording KV G20 miljardairsbelasting

25.03.24

Aanleiding

Bij de behandeling van het pakket Belastingplan 2024 in de Tweede en Eerste Kamer heeft u toegezegd om te reageren op het Global Tax Evasion Report 2024. In de Eerste Kamer heeft u daarbij toegezegd om ook te reageren op The State of Tax Justice 2023. Bij de behandeling zijn verder twee moties aangenomen die beide het kabinet verzoeken om zich in internationaal verband in te zetten voor de invoering van een wereldwijde minimumvermogensbelasting voor miljardairs en daarbij samen met een of meerdere gelijkgestemde landen initiatief te nemen/een kopgroep te vormen. Daarnaast zijn recent Kamervragen gesteld over dit onderwerp.

Beslispunten

Bent u akkoord met de kabinetsreactie op het Global Tax Evasion Report 2024 en The State Of Tax Justice 2023 aan de TK (bijlage 1) en de EK (bijlage 2)? Indien u akkoord bent, wilt u deze dan ondertekenen?

ja

Bent u akkoord met de beantwoording van de vragen van de leden Van Eijk (VVD) en Idsinga (NSC) over berichtgeving in de media over het voorstel van de Franse minister van Financiën voor een wereldwijde miljardairsbelasting tijdens de G20 in Brazilië (bijlage 4)?
Indien u akkoord bent, wilt u de aanbiedingsbrief bij de beantwoording (bijlage 3) dan ondertekenen?

ja

Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?
Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

ja

Kernpunten

- Het Global Tax Evasion Report 2024 concludeert dat de hoeveelheid offshore belastingontduiking met een factor drie is verminderd en dat de internationale afspraken over informatie-uitwisseling daarin een belangrijke rol hebben gespeeld. Tegelijk wordt geconstateerd dat dat winstverschuiving van multinationals niet afgezwakt lijkt te zijn en dat de wereldwijde minimumbelasting voor multinationals (Pijler 2) beperkingen heeft gekregen.
- Daarnaast zouden nieuwe vormen van belastingconcurrentie in de inkomsten- en vermogensbelasting zijn ontstaan en zou sprake zijn van een subsidierace.

Ook lijkt de effectieve belastingdruk op de rijkste 0.01% volgens het rapport vaak richting de 0% te gaan.

- Het rapport doet een aantal aanbevelingen om deze punten te adresseren, waaronder de wereldwijde minimumvermogensbelasting voor miljardairs waar in de moties aan gerefereerd wordt.
- Het rapport The State Of Tax Justice 2023 is van Tax Justice Network. In het rapport becijferen de onderzoekers dat landen jaarlijks 480 miljard dollar aan belastingopbrengsten mislopen vanwege belastingontwijking door multinationals (311 miljard) en ontduiking door rijke individuen (169 miljard). Het rapport concentreert zich op één aanbeveling, namelijk dat de Verenigde Naties een centrale rol krijgt bij de vormgeving van internationale afspraken over belastingheffing.
- Bij de behandeling van het pakket Belastingplan 2024 in beide Kamers verzochten diverse Kamerleden om een uitgebreide reactie op de conclusies en aanbevelingen van het rapport. In de kabinetsreactie is daarom per onderdeel uitgebreid ingegaan op de het rapport zelf, de beleidsmatige context waarbinnen deze onderwerpen zich bevinden en welke stappen het kabinet hiervoor heeft gezet en nog beoogd te zetten.
- Vanwege de onderlinge samenhang tussen de Kamervragen en de kabinetsreactie wordt in de beantwoording van de Kamervragen regelmatig verwezen naar de kabinetsreactie.

Toelichting

Hieronder vindt u een korte samenvatting van de belangrijkste elementen uit het Global Tax Evasion Report, The State of Tax Justice 2023 en de kabinetsreactie:

- Zoals hierboven benoemd, concentreert The State of Tax Justice 2023 zich op de aanbeveling dat de Verenigde Naties een centrale rol krijgt bij de vormgeving van internationale afspraken over belastingheffing. In de kabinetsreactie is het eerder gedeelde Nederlandse standpunt verwoordt en wordt voor de laatste ontwikkelingen verwezen naar het verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 11 en 12 maart dat binnenkort aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.
- Volgens het Global Tax Evasion Report 2024 (hierna: het rapport) is de automatische informatie-uitwisseling van bankrekeninggegevens door financiële instellingen een succes, maar zouden landen deze uitwisseling moeten uitbreiden naar informatie over onroerend goed. Nederland staat positief tegenover het verkennen van deze mogelijkheid.
- Het rapport stelt dat belastingontwijking in de vorm van winstverschuiving tussen landen in 2016-2020 ongeveer gelijk is gebleven. Hoewel enkele kanttekeningen geplaatst kunnen worden bij deze conclusie voor zover deze ziet op winstverschuivingen naar Nederland, wordt de kwetsbaarheid van het Nederlandse stelsel voor specifieke belastingontwijkende structuren erkend. Daarom heeft Nederland in de afgelopen jaren al veel maatregelen tegen belastingontwijking genomen en worden ook door het demissionaire kabinet nog steeds stappen gezet.
- Het akkoord op Pijler 2 is volgens het rapport een belangrijke mijlpaal. Tegelijkertijd is het rapport kritisch op het tarief van 15%, de uitzondering voor reële activiteiten, de behandeling van tax credits en de tijdelijke onderbelastewinstmaatregel veiligehavenregel. Nederland steunt deze aanpassingen omdat deze als compromis hebben bijgedragen aan het realiseren van een wereldwijde minimumbelasting die in een zo groot mogelijk internationaal verband kan worden toegepast.

- Het rapport geeft een overzicht van gunstige fiscale regelingen voor individuen in Europa die het resultaat zijn van belastingconcurrentie in de inkomsten- en vermogensbelasting. Dit soort regelingen zijn ook beschreven in een eerdere Kamerbrief over 'high net worth individuals' (HNWI's). In die brief is aangegeven dat in internationaal en Europees verband wordt verkend of er afspraken gemaakt kunnen worden over de belastingheffing van deze doelgroep.
- Volgens het rapport is sprake van een internationale race om groene subsidies. De huidige EU-maatregelen van het Fit-for-55-pakket zijn als geheel echter breder dan de in het rapport aangehaalde maatregelen, omdat die naast nationale subsidies ook zien op beprijzing en normering. Nederland kijkt voor het bepalen van het juiste instrumentarium onder andere naar de aanbevelingen van het IBO Klimaat en de uitgaven uit het Klimaatfonds, waarbij rechtvaardig klimaatbeleid een belangrijk aspect is.
- Volgens het rapport gebeurt belastingontwijking in toenemende mate door gebruik van persoonlijke houdsterentiteiten. Mede hierdoor zijn HNWI's, en dan met name miljardairs, volgens het rapport in staat de effectieve belastingdruk te reduceren tot omgerekend 0% tot 0,5% op hun totale vermogen. In de kabinetsreactie is vooral ingegaan op de stappen die het kabinet sinds het IBO Vermogensverdeling heeft gezet en hoe Nederland hier internationaal verder aan werkt.

Communicatie
Bij de kabinetsreactie is geen proactieve communicatie voorzien.

Politiek/bestuurlijke context
Tijdens de behandeling van het pakket Belastingplan 2024 in de Tweede en Eerste Kamer is door u toegezegd om een reactie te geven op het Global Tax Evasion Report 2024. Ook is in de Eerste Kamer toegezegd om te reageren op The State of Tax Justice 2023. Daarnaast zijn er twee moties aangenomen van de leden Van der Lee (GL-PvdA) en Alkaya (SP) die beide verzoeken om met een groep gelijkgestemde landen in internationaal verband te pleiten voor een wereldwijde minimum vermogensbelasting voor miljardairs. Verder hebben de leden Van Eijk (VVD) en Idsinga (NSC) recent Kamervragen gesteld over berichtgeving in de media over het voorstel van de Franse minister van Financiën voor een wereldwijde miljardairsbelasting tijdens de G20 in Brazilië.

Op 16 januari jl. heeft Dijk (SP) een debat aangevraagd over het bericht 'Oxfam Novib pleit voor extra belasting voor extreem rijken' en hij had genoeg steun voor een dertigledendebat. Dit debat is nog niet ingepland, maar de griffie geeft aan dit op korte termijn te zullen doen. Op 4 april a.s. gaat u daarnaast in debat met de commissie Financiën over internationale fiscaliteit – we verwachten dat deze kabinetsreactie voor dat debat wordt geagendeerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.